

РЕШЕНИЕ

№ 5906

гр. София, 10.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, VII КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ,
в публично заседание на 30.06.2023 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Ралица Романова

ЧЛЕНОВЕ: Георги Терзиев

Пенка Велинова

при участието на секретаря Елица Делчева и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **2370** по описа за **2023** година докладвано от съдия Георги Терзиев, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 285, ал. 1 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража /ЗИНЗС/ във връзка с чл. 208 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/.

Образувано е по касационна жалба на ГД „Изпълнение на наказанията“ – [населено място], чрез старши юрисконсулт В. С. срещу Решение № 355 от 23.01.2023 г., постановено по адм. дело № 4923/2022 г. по описа на Административен съд София град, I отделение, 47 – ми състав. С обжалваното решение ГД „Изпълнение на наказанията“ – [населено място] е осъдена да заплати на А. А. Б., [ЕГН] неимуществени вреди от 1 500лв./ хиляда и петстотин/, ведно с лихвата от 01.06.2022г. за времето, когато е бил задържан под стража в ареста в [населено място] на [улица]от 20.10.2021г. до 20.04.2022г., които вреди за следствие от лошите битови условия в килията.

В касационната жалба, постъпила от ГД „Изпълнение на наказанията“ – [населено място] /ГДИН/, са въведени касационните основания по чл. 209, т.3 АПК – неправилност на решението поради нарушение на материалния закон, съществено нарушение на съдопроизводствените правила и необоснованост, в частта, с която съдът е осъдил ГДИН да заплати на А. А. Б., сума в размер на 1 500 лева. Искането до съда е за отмяна на решението в обжалваната част, алтернативно да бъде редуцирано

до минималния размер. Претендират се разноси за юрисконсултско възнаграждение.

В съдебно заседание пред Административен съд София град, касаторът ГДИН, редовно призван не се представлява. По делото са постъпили писмени бележки от процесуалния им представител – юрисконсулт С., с изложено становище по същество на спора, с което поддържа жалбата.

В съдебно заседание пред Административен съд София град ответник по жалбата на ГДИН - А. А. Б., се явява лично в условията на видеоконферентна връзка, представлява се от адв. Г.. Моли съда да отхвърли касационната жалба. От процесуалния му представител адв. Г. е направено искане за присъждане на адвокатско възнаграждение.

Участващият в производството по делото прокурор от Софийска градска прокуратура смята касационната жалба на ГДИН за неоснователна и недоказана, а решението на първоинстанционния съд за правилно и законосъобразно.

Административен съд София град, Седми касационен състав, след като прецени събраните по делото доказателства и наведените касационни основания, прилагайки нормата на чл. 218 АПК, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Касационната жалба е процесуално допустима, като депозирана в срок и от активнoleгитимирано лице, за което съдебният акт в оспорените му части е неблагоприятен. Разгледана по същество, касационната жалба е неоснователна.

С постановеното съдебно Решение № 355 от 23.01.2023 г., по адм. дело № 4923/2022 г. по описа на Административен съд София град, I отделение, 47 – ми състав исковата претенция за присъждане на обезщетение в размер на 20 000 лева за претърпени от А. А. Б. неимуществени вреди за периода от 20.10.2021г. до 20.04.2022г., г. е уважена частично. ГДИН е осъдена да заплати на А. А. Б. сумата от 1500 лв. С постановеното съдебно решение исковата претенция е отхвърлена за разликата до предявения размер от 20 000 лева като неоснователна.

По смисъла на чл. 220 във връзка с чл. 218, ал. 2 АПК съществува забрана за фактически установявания в касационното производство, като правомощията на съда се изразяват само в преценката дали първоинстанционният съд правилно е приложил релевантните материално-правни норми, дали неговото решение е валидно и допустимо, дали е допуснал съществени процесуални нарушения, обуславящи отмяна на оспорения съдебен акт и връщане на делото за ново разглеждане по реда на чл. 222, ал. 2 АПК.

Касационната инстанция възприема изцяло, съобразно чл. 220 АПК, установената от първоинстанционния съд фактическа обстановка. Съдебният акт е правилен, при неговото постановяване не е допуснато нарушение на материалния закон – касационно отменително основание по чл. 209, т. 3 АПК. Съображенията за това са следните:

Съгласно чл. 284, ал. 1 ЗИНЗС, държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл. 3. Според чл. 3, ал. 1 от ЗИНЗС, осъдените и задържаните под стража не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унизително отношение. Според ал. 2 на същата разпоредба, за нарушение на ал. 1 се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждаат чувство на страх, незащитеност или малоценност. Тълкуването на цитираните разпоредби налага извода, че е установено задължение за затворническата администрация за осигуряване на благоприятни условия за изтърпяване на наказанието „лишаване от свобода“ и мярката „задържане под стража“.

За да бъде основателен искът по чл. 284, ал. 1 ЗИНЗС, следва да са налице кумулативно три предпоставки: действие или бездействие на орган по изпълнение на наказанията в нарушение на чл. 3 ЗИНЗС, причинени вреди в резултат на извършените действия или бездействия и причинно-следствена връзка между настъпилите имуществени или неимуществени вреди и действията или бездействията на съответната администрация.

По делото е установено, че А. А. Б. в процесния период има качеството „задържан под стража“, в ареста на @@12@ [населено място] от 20.10.2021г. до 20.04.2022г. Първоинстанционният съд изключително обстойно и детайлно е изследвал по отделно и в съвкупност събраните по делото доказателства относно битовите условия в ареста на [улица]в [населено място]. При тази преценка е достигнал до извод, че са доказани следните неблагоприятни условия при „задържане под стража“ в нарушение на чл. 3, ал. 2 ЗИНЗС, както и на чл. 3 ЕКПЧОС: лоши битови условия в килията –липса на пряка слънчева светлина, недостатъчно пространство в килията, лоша хигиена-хлебарки и дървеници, липса на разходки на открито, на проветрение, на осветление.

Касационната инстанция споделя направения извод от първоинстанционния съд. Налице е бездействие на администрация на законоустановеното задължение по чл. 3 ЗИНЗС, според който никой не може да бъде подложен на изтезания или нечовешко или унизително отнасяне или наказване, като за такова нарушение се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждаат чувство на страх, незащитеност или малоценност. По силата на нормата на чл. 284, ал. 5 ЗИНЗС, при наличие на нарушение на някоя от посочените в чл. 3

ЗИНЗС хипотези, настъпването на неимуществени вреди се предполага до доказване на противното. Както правилно е приел първоинстанционният съд, ищецът не дължи доказването на неимуществените вреди, когато е налице нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС, както и на чл. 3 от ЕКПЧОС.

Безспорно е установено и наличието на причинно-следствена връзка между настъпилите вреди и бездействието на администрацията на ГДИН.

С оглед изложеното, като взе предвид, че административният съд изцяло е приложил стандартите за защита на правото по чл. 3 ЕКПЧ по отношение на ищеца А. Б., намира, че постановеното решение е изцяло в съответствие с материалния закон, без наличие на нарушение на съдопроизводствените правила.

Правилно исковата претенция е частично уважена, като настоящата инстанция намира оплакванията в касационната жалба за необоснованост на решението по отношение на размера на обезщетението за изцяло неоснователни. Като е отчетел периодът на въздействие и интензитетът на негативните изживявания, съдът правилно е определил размера на обезщетението, който не следва да бъде ревизиран. Взета е предвид и практиката на ЕКПЧ и размерът на определените от съда обезщетение по сходни случаи по български дела.

По тези доводи и аргументи, касационната инстанция заключава, че оспореното съдебно решение е правилно на основание чл. 209, т. 3 АПК (в съответствие с материалния закон) и при условията и по реда на чл. 221, ал. 2 АПК следва да бъде оставено в сила. Не се констатираха служебно основанията за касиране на съдебния акт по см. на чл. 218, ал. 2 АПК във връзка с чл. 209, т. 1 и т. 2 АПК.

С оглед неоснователността на касационната жалба, разноси не се присъждат на жалбоподателя.

Ответника претендира адвокатското възнаграждение на основание чл. 38, ал. 2 от ЗА. Същият е представяван от адв.Г. с пълномощно на л.69 приложено по адм.дело № 4923/2022г. Съгласно посочената норма би трябвало да се осъди касационния жалбоподател да заплати на ответника възнаграждение за един адвокат, но само ако има данни, че оказва безплатно адвокатска помощ и съдействие, за което по делото няма доказателства, доколкото е представено само пълномощно без данни за хонорар. Ето защо не следва да се присъжда адв.възнаграждение. съгласно Чл. 36, ал.1 от ЗА Адвокатът или адвокатът от Европейския съюз има право на възнаграждение за своя труд. Съобразно ал. 2 Размерът на възнаграждението се определя в договор между адвоката или адвоката от Европейския съюз и клиента. Този размер трябва да бъде справедлив и обоснован и не може да бъде по-нисък от предвидения в наредба на Висшия адвокатски съвет размер за съответния вид работа. Съгласно ал.3 При липса на договор, по искане на адвоката, адвоката от Европейския съюз или клиента адвокатският съвет определя възнаграждение съгласно наредбата на Висшия адвокатски съвет. По адм. дело № 4923/2022 г. е представено пълномощно, без да е представен договор за правна защита и съдействие, не е определен и размерът на адвокатското възнаграждение на основание чл. 38, ал. 2 от ЗА. Няма доказателства, че

процесуалното представителство е бесплатно по ЗА, поради което съдът на основание чл.36 от ЗА да присъди същото във връзка с Наредба №1/2004г.

По изложените съображения, Административен съд София град, Седми касационен състав, на основание чл. 221, ал. 2 АПК във връзка с чл. 285, ал. 1 ЗИНЗС,

РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА Решение № 225 от 12.01.2023 г., постановено по адм. дело № 2394/2022 г. по описа на Административен съд София град, I отделение, 12 – ти състав.

Решението е окончателно на основание чл. 223 АПК във връзка с чл. 285, ал. 1 ЗИНЗС и не подлежи на обжалване и протест.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.